

FELSŐÖRSI

X. évfolyam 1. szám 2016. január
Felsőörsi Önkormányzat Kiadványa

Hírmondó

Szelektív hulladékgyűjtés

Tájékoztatjuk a Tisztelt lakosságot, hogy a HÁZHOZ MENŐ szelektív hulladékgyűjtés Felsőörsön a következő időpontokban történik:

MINDEN HÓNAP 3. PÉNTEK
ELSŐ ALKALOM: 2016. FEBRUÁR 19.

A szelektíven gyűjthető anyagokról (papír, műanyag, italoskarton, alumínium italos doboz) a

szolgáltató részletes útmutatójában illetve a sárga gyűjtőzsákok oldalán olvashatnak. A kihelyezett, megtelt zsákok helyett a szolgáltató az elszállítással egy időben üres zsákot hagy az ingatlan postablájában.

A házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés bevezetése a lakosság számára térítésmentes, a közszolgáltatási díj nem változik.

Meghívó

A Balatonalmádi Rendőrkapitányság által kezdeményezett mobil fogadóórára.

Helye és ideje: a Felsőörsi Faluház Tanácstermébe.

2016. február 10. (szerda) 17 óra

A fogadóórára tisztelettel várjuk az érdeklődő felsőörsi lakosokat!

SZABÓ BALÁZS POLGÁRMESTER
Felsőörs Község Önkormányzata

DR. SZABÓ JÁNOS R. EZREDES
rendőrségi főtanácsos, kapitányságvezető

Klímaváltozás vagy klímaváltoztatás

Kedves Olvasó! Amennyiben a cikk címe felkeltette az érdeklődését és feláldoz az egyébként kevés szabadidejéből 10–20 percet, biztosíthatom, hogy lényeges, az életét komoly mértékben befolyásoló ismeretekre hívom fel a figyelmét. Egy egész éven átívelő cikksorozatot indítunk a Hírmondóban annak érdekében, hogy a szinte minden embert érintő és feltehetőleg érdeklő témát a maga összetettségében tudjuk bemutatni annak természettudományos, technikai, társadalmi, gazdasági, politikai, lélektani összefüggéseivel együtt, és olyan ötleteket, praktikákat, itt-ott már fellelhető gyakorlatot tudjunk felmutatni, melyekkel sokkal nagyobb eséllyel tudunk megbirkózni egyénileg és közösségben is azokkal a jövőbeni nehézségekkel, melyekről még hozzátéve fogalmaink sincsenek.

Mostanában tele van a sajtó a párizsi klímacsúcsról szóló híradásokkal. Elolvassa ezeket az az érzés támadhat bennünk, hogy bár nagy veszéllyel állunk szemben – a Föld légköre az emberi tevékenység következtében folyamatosan melegszik – a bölcs országvezetők utolsó pillanatban született megállapodása alapján megfékezhetjük a folyamatot és kordában tudjuk tartani a klímaváltozás negatív következményeit. Megnyugodhatunk tehát és megint folytathatjuk ugyanúgy az életünket, ahogyan eddig is tettük. Mert bármennyire is előnt bennünket hírekkel a médiaipar, azért emlékszünk még arra, hogy nemrégben Kiotóban, Moszkvában, Marrakeshben, Bonnban, Dohában, Varsóban, Koppenhágában de még Budapesten is volt – eleddig eredménytelen – klímakonferencia az elmúlt években. Az utolsó, a párizsi a 21. volt a sorban. A sikerességéről persze nagy bátorság lenne laikusként véleményt formálni, arról azonban az MTI is beszámolt, hogy a nemzeti felajánlások alapján a célként kitűzött 2°C

helyett 2,7–3,5 °C átlagos hőmérséklet emelkedés várható 2100-ig az üvegház hatású gázok légkörbe való kibocsátása miatt. No, álljunk csak meg egy pillanatra! Mivel is foglalkoztak a Föld nevű bolygó tudósai és politikusai az utóbbi tíz esztendőben? Egy hihetetlenül bonyolult és összetett ökológiai rendszer egyetlen – károsnak tekintett – jelenségének és a vele összefüggésbe hozott egyetlen környezeti paraméter korlátok közé szorításával óhajtják megoldani az emberiség legsúlyosabb és legégetőbb gondjait, a túlnépesedés, az erőforrások túlzott használatának, az élehető környezet leromlásának problémáját. A klímaváltozásnak nevezett jelenség ugyanis nem ok, hanem következmény. Nem a klímaváltozás az oka a túlnépesedésnek és a környezet túlzott használatának, hanem fordítva. A Föld emberi élet fenntartásához szükséges erőforrásainak féktelen kirablása olyan folyamatokat gerjeszthet és gerjeszt is, aminek egyik – egyre látványosabb és ijesztőbb – tünete a bolygó egészére kiterjedő éghajlatváltozás. Nem egyszerűen (üvegházhatású gáz) szennyezés kérdése a klíma probléma, hanem a modernnek nevezett emberi életmód és a földi bioszféra egyre súlyosbodó konfliktusáról van szó.

Többen mondják, hogy nincs olyan esemény a világtörténelemben, ami legalább egyszer már meg ne történt volna. Meglepő, de bölcs mondás. Akit érdekel a történelem, biztosan visszaemlékezik az ókori virágzó mezopotámiai birodalmak történetére. A túlnépesedés és az öntözéses földművelés következtében elszikesedő majd elsvatagosodó táj máig ható ökológiai katasztrófát okozott a Tigris és Eufrátesz vidékén. Sokkal kisebb méretekben, de sokkal súlyosabb következményekkel járt a Húsvét-szigetek ökológiai és társadalmi összeomlása.

Folytatás a 6. oldalon.

180 éves a Szózat (A Magyar Kultúra Napjára)

A XIX. század hajnalán ajándékozta meg nemzetünket a gondviselés Vörösmarty Mihállyal.

A századnak hajnala volt az 1800-ik esztendő, ám a nemzet jobbjai reménytelen, csüggeteg lélekkel néztek a jövő felé. Szendergő nemzetet talált itt a XIX. század hajnala. Néhány lelkes író élesztgette a hitet jövőnkben, de igen szűk körben, s igen csekély hatással. Csak itt-ott pislogott az éledezés halovány sugara, mígnem felvirradott az 1825-ik esztendő. Egyszerre két nagy esemény töltötte meg hittel a csüggedő lelkeket: az egyik gr. Széchenyi István fellépése, aki nagylelkű alapítványával megvetette a magyar tudós társaság alapját, a másik ugyanebben az esztendőben egy nagyszerű költői alkotás megjelenése, egy fiatal költő első nagy műve, a Zalán futása. Nemcsak mint költői mű, de mint hazafiúi cselekedet is korszakalkotó. A fiatal költő Vörösmarty Mihály volt, aki korszakos művében a sívár jelenből visszavezette nemzetét a dicsőséges múltba, honszerző Árpád korába, hogy felrázza a szunnyadó nemzeti önértetet. A magyar költői nyelvnek addig nem ismert szépségei elbűvölték a kor olvasóját. A nemzeti költészetnek új és dicsőséges korszaka nyílt meg a Zalán futásával, s költője a pusztanyéki gazdatiszt fia egyszerre a nemzet legnagyobb költője lett.

Fejér megyében, Pusztanyéken gazdatiszt volt a költő apja a Nádasdy grófok birtokán, kinek Csáky Annával való házasságát Isten kilenc gyermekkel áldotta meg: négy leánnyal, s öt fiúval. A fiúk közt a költő volt a legidősebb: 1800. december 1-jén született, s a keresztségben apja nevét kapta. Az egyszerű gazdatiszt művelt, s erős magyar lelkű ember volt, sokat olvasott. Anyja költői kedélyű csodálatos énekhanggal megáldott asszony főleg népdalokat énekelt, sokan úgy gondolták ezeket maga költötte. „Apjától a nemes, tiszta jellemet, anyjától az élénk képzelő erőt és költői vénát örökölte” – mondják életrajzírói. Tanulmányait az első években házi tanítójuk irányította, majd a nyéki iskola után a fehérvári gimnázium következett, 1816 őszén pedig a pesti piaristákhoz került. A főváros legelső látásra elkápráztatta, csodálta a budai panorámát: „Melynek alját öblíti a szöke víznek árja.” Rajongott a szelíd hegyekért, a Beleznyai kert felé vetődve pedig szívesen hallgatta az öreg Bihari virtuóz játékát.

1817 nyarán váratlanul meghalt az édesapja, a család nehéz helyzetbe került. Házi tanítói állást vállalt a Perczel családnál. Tanít és tanul, hogy anyját és az otthon maradt kisebb testvéreit segíthesse. Szívós, nehéz évek ezek, de szépek is, hiszen itt születtek az első igazi versek, melynek múzsa Perczel Etelka és az iránta érzett reménytelen szerelem.

Sikeres jogi vizsgái után 1822–23 között Görbőn ügyvédként, a következő esztendőben pedig visszatért Pestre, nem folytatott ügyvédi praxist, továbbra is tanítóskodik és közben írta a Zalán futását, s egyik napról a másikra híres ember lett. Versei ugyan már jelentek meg a Kisfaludy Károly által vezetett Auróra c. lapban, a Zalán futásának első éneke azonban a kezdő írók Aspasia c. lapjában mutatványként jelent meg. Mind többen és többen érdeklődtek az ifjú költő művének folytatása iránt, mely 1825 augusztusában jelent meg teljes terjedelmében. Aki olvasta, érezte, hogy új csillag jelent meg a magyar költészet egén, s nemcsak az irodalomban, de a politikában, még az országgyűlésben is beszéd tárgya lett. S ettől kezdve indult meg irodalmi karrierje: a Tudományos Gyűjtemény kiadója 1828-ban megbízta a folyóirat szerkesztésével, 1830-tól a Tuda-

mányos Akadémia rendes tagjává választották. Anyagilag ugyan továbbra is szerények a körülményei, de sorra születnek az újabb művek: Csongor és Tünde, A főtáncos, Magyarország címere, Széchenyihez. Kisfaludy Károly halála után pedig az irodalmi vezérseget vette át Vörösmarty Mihály, Bajza József és Toldy Ferenc. Az Auróra megszűnése után főként az Athenaumban írt. Akadémiai tagsága is eléggé lekötötte, társszerzője volt a német-magyar Zseb-szótárnak, a Helyesírási, szóragozási és szókötési szabályoknak, a Magyar nyelv rendszerének. 1836-ban megalakították a Kisfaludy Társaságot. Gyakran írt színelőadásokról kritikákat, s előadások után a Csigavendéglőben együtt vacsorázott a színészekkel. Itt alakították meg Fáy Andrással a Nemzeti Kört, mely később az Ellenzéki Kör nevet vette fel, melynek – bár nem politizált –, de továbbra is egyik elnöke Vörösmarty lett. Óriási hatással voltak rá Széchenyi eszméi, szakított a múlttal való borongással, és hinni kezdett a jövőben, a nemzet jövőjében, s ekkor zendült fel a SZÓZAT költői lantján. Rendkívüli hatása volt. Ha semmi mást nem ír, ez az egy költemény is halhatatlanná teszi. Hitvallásunk lett, hogy a nagy világon e hazán kívül nincsen számunkra hely.

Családi életében is beköszöntött a boldogság, 1843-ban feleségül vette Bajzáné nővérét, Csajághy Laurát, s a hazafias versek mellett megjelentek a szerelmes versek is, mint a Merengőhöz vagy a nászajándékul írt Szép Ilonka c. költői beszélyke. Házassága után csak egy nagyobb munkát írt: Czillei és a Hunyadiak c. drámát, de kisebb költemények gyakran jelentek meg a korabeli lapokban (Életképek, Honderű, Pesti Divatlap). Életének legnagyobb fájdalma volt kicsi fia elvesztése, melyet a Kis gyermek halálára c. versében énekelt meg. Az 1848-as márciusi napok diadala lelkesülten töltötte el, s a szabad sajtó már harci riadóként zúgott fel költői lantján: Síkra Magyarok! Tanári állás helyett Bács-Bodrog megye országgyűlési képviselője lett, ahol meg is választották. A szabadságharc bukása után elhallgatott, több hónapig bujdokolt, mikor egyik kisleányának halálhírére vette, feladta magát. 1850 nyarán nyert kegyelmet, ekkor már Baracsán lakott a családjával és hamarosan visszament Nyékre, ahol szőlőt is bérelt. Utolsó fellobbanása a Vén cigány c. verse, melyben a vén cigány ő maga, s maga-magát bízta: „Lesz még egyszer ünnep a világon!” A nagy költő halála az egész nemzet gyásza volt. Húszezer ember kísérté a Kerepesi úti temetőbe 1855. november 21-én. A temetés a szenvedő, elnyomott nemzet néma tüntetése volt. Ám a nemzet nemcsak tüntetett, cselekedett is, érezte, hogy egyéssel is tartozik a Szózat költőjének. Az elárvult család részére – (egy fiú és két leány maradt árván) – százháromezer pengő forintot gyűjtöttek össze és adták át gyámjuknak, Deák Ferencnek. A nemzet méltónak mutatta magát nagy költőjéhez.

1843-ban a Szózat megzenésítésével Egressy Béni lépett fel a magyar nemzeti zene színpadára. Bartay Endre, a Nemzeti Színház új igazgatója pályázatot írt ki a Szózat megzenésítésére, melyet a Regelő c. lap így ismertet: „Jelen évben 20 arany pályadíjat ajánlok a legjobb népmelodistáknak Vörösmarty Mihály, koszorús költőnk halhatatlan Szózatára, ének és zenekarra téve...” 22 jelölt pályamű érkezett be, közülük kettőt: a „Ki mer, nyer” és a „Minden ember legyen ember és magyar” jelöltjeit választották ki megmérettetésre. A Nemzeti Színház 1843. május 10-i előadásának két része között hallgatták meg a teljes férfikar és zenekar előadásában a két versenyben lévő szerző

művét. A siker elsőprő volt, a közönség zajos tapsal ünnepelte a méltóságos gróf Festetics Leo bíráló bizottsági elnök által kihirdetett eredményt, mely szerint Egressy Béni kiáltatott ki nyertesül. A szívrázó költemény és melódia hatására a közönség elragadtatásában együtt énekelt a színészekkel.

A Szózat zenéjének hatása másokat is megihletett, pl. Brahms, a német romantika korszakos mesterének IV. Szimfónia zárótételének 13.15. variációjában. Amikor 1846-ban Liszt Ferenc diadalmas hangversenykörútján másodszer jött hazájába, Egressy egy „Isten hozott” c. Lisztnek ajánlott szerzeménnyel fogadta világhírű honfitársát. E darab annyira megtetszett Lisztnek, hogy témáit a X. Rapszódijában dolgozta fel, s e művet Egressynek dedikáltan nyomtatta ki. De a Szózat zenéjének eredeti ereje sem került el Liszt figyelmét, s a Himnusz – Szózat c. zenekari művében a Himnusz imaszzerű szárnyalását, a Szózat tüzelő zenei mondataival viszi lelkesítő befejezéshez.

Hogy milyen hitet sugárzott magából és milyen lelkerőt adott a Szózat, arról történelmi példát is prezentálhatunk. 1944 decemberében Csepelen, ahol a legnagyobb hadiüzem (Weis Manfréd), mintegy 30 ezer alkalmazottal működött, a szovjet csapatok közeledtével

elrendelték a város kiürítését. Az akció lebonyolítására rendőrséget és karhatalmat vezényeltek ki. Azonban hiába volt minden állami erőszak. A városháza elé vonult több 10 ezres tömeg megtagadta a kiürítést, s a tiltakozók szájáról egyszer csak felhangzottak a Szózat szívét-lelket rázó akkordjai: „Hazádnak rendületlenül...” A katonák leeresztették fegyverüket, a kiürítés elmaradt.

Egressy ezzel a halhatatlan alkotásával olyan művet hozott létre, amely a magyar emberek második „Himnusza” lett. Sőt joggal elmondhatjuk, hogy Vörösmarty drámai gondolatai itt nyernek olyan emóciókat, olyan nemzet-féltő és sirató érzelmeket, hogy könnyes szemek nélkül, még a ma embere sem tudja végighallgatni a refrént. Nem szabad engednünk, hogy ez a nagyszerű alkotás, ezek a szép dallamok a feledés homályába merüljenek. Köteteket lehetne írni azokról, akiknek az életében a Szózat dallá formálódott szavai mutatták meg életük nehéz perceiben a helyes utat. „itt élned, halnod kell!”

2016. január 22.

RÁSKY MIHÁLYNÉ TANÁR

Önkormányzati hírek

Felsőörs Község Önkormányzatának képviselő-testülete 2016 január 25-én tartotta soron következő ülését. A képviselő testület a Kormány december 29-i határozata alapján Felsőörs részére adott 28 millió Ft felhasználásáról tárgyalt és döntött. A korábbi terveknek megfelelően a Miske Óvoda épületének további felújításáról határozott a testület. A jelentős pénzüsszegeből megújulhat a tető, a tetőszigetelés, a villámvédelmi rendszer, nyílászáró cseréket, belső felújítást tervez az önkormányzat. Ezután a mostanában sorra nyíló pályázati lehetőségek kihasználására irányuló tervekkel foglalkoztak a képviselők. Az Önkormányzat – a gazdasági programjában is lefektetett fejlesztési céljaihoz is igazítva - az előtünk álló időszakban az Alsóörs–Felsőörs–Veszprém kerékpárút Felsőörs község közigazgatási területére eső nyomvonalának megépítését, a Malomvölgy Általános Iskola udvarán, az épülethez kapcsolódó tornaterem felépítését, a Miske Óvoda udvarába, de az óvodaépülethez csatlakozóan önálló bölcsőde építését, napi 250 adagszámú kapacitással rendelkező főzőkonyha kialakítását, és a megfelelő pályázati kiírás megjelenését követően a Faluház épületének energetikai korszerűsítését tervezi. A továbbiakban a Miske Óvoda nyári nyitvatartási rendjével és a felvehető létszámmal foglalkoztak a képviselők. A határozat szerint 2016. június 15–július 31. és augusztus 29–31. között az óvoda összevont csoportokkal üzemel, a teljes zárva tartás időszaka: 2016.

augusztus 1–26 között lesz. A 2016/2017. nevelési évre az óvodai beíratás időpontja 2016. április 20. 8:00–16:30. Az óvoda maximális gyermeklétszámát a következő nevelési évre a képviselő testület 90 főben határozta meg.

Ezután a Malomvölgyi Séd völgyében a DRV által tervezett Lovas–Felsőörs összekötő vízvezeték építésével kapcsolatban a képviselők arról döntöttek, hogy a vízvezeték építésével összefüggésben a Lovasi séd környezetében lévő élőhely fenntartása érdekében a patak minimálisan szükséges vízhozamának meghatározásához szakértőt bízson meg.

Képviselő-testület a továbbiakban elhatározta, hogy 2016-ban is csatlakozik „A legszebb konyhakertek – Magyarország legszebb konyhakertjei” országos programhoz.

A képviselők áttekintették a rendezvénynaptár februárban és márciusban tartandó eseményeit, valamint a Hírmondó következő számának tartalmát.

A képviselő-testületi ülések részletes jegyzőkönyveit olvashatják községünk honlapján (www.felsoors.hu) az 'Önkormányzat' -> 'Jegyzőkönyvek' menüpont alatt.

DR. KULCSÁR TAMÁS
ALPOLGÁRMESTER

Adomány az iskolának

 2015. Karácsonyan a Felsőörsi Malomvölgy Általános Iskola az Iskola Alapítványon keresztül jelentős adományt kapott. Az adomány egy felsőörsi szülő segítségével és közbenjárására a világ egyik vezető irodaszer gyártó vállalata, az Esselte Kft. jóvoltából kerülhetett iskolánkhoz. A több mint 300 kg súlyú, raklapokon teherautóval érkező, közel 700 ezer Ft értékű adomány a következő irodai eszközöket, irodaszereket tartalmazta: tűző- és lyukasztógépek, fűzőgerincek, mappák, iratrendezők, füzetek, parafa faliújságok.

Az adomány segíti a pedagógusok munkáját és jelentős kiadástól mentesíti az amúgy is szűkös anyagi körülmények közt működő iskolánkat.

Bízunk abban, hogy amint nem az első, úgy nem is az utolsó adományként mondhatunk köszönetet ezért a felajánlásért!

Az adományért hálás köszönettel:
MALOMVÖLGY ÁLTALÁNOS ISKOLA
ISKOLA ALAPÍTVÁNY

Felsőörs Karácsonya

Az ünnepi hangverseny főszereplőjének a hangszerek királynőjét, az orgonát szántuk. Árpád-kori műemléktemplomunk 1700-as évekbeli orgonáját Pituk Sára (Lovassy László Gimnázium 11. évfolyamos tanulója, Csermák Antal Zeneiskola zongora-orgona szakos növendéke) szólaltatta meg. Repertoárjában J. S. Bach, Brahms művei, valamint karácsonyi korálok, karácsonyi dalok feldolgozásai szerepeltek.

A fenséges, zengő muzsika után a templom előtti téren folytatódott a program a Polgármester úr ünnepi köszöntőjével és a Malomvölgy Általános Iskola tanulóinak műsorával. A 4. osztályosok zenés-énekes előadásukkal vidám téli hangulatot teremtettek (hóéssel, hóember-

rel), a 3. osztályosok betlehemezési szokást elevenítettek fel, melynek végén József Attila Betlehemi királyok című versét szavalták el csengő hangú gyermekeink. Felsőörsi Sportegyesület meleg gyümölcszeval, forralt borral várta a résztvevőket, amihez szaloncukrokat kínáltunk.

Köszönjük a szereplőknek, betanítóknak, hogy szenteste előestéjét karácsonyi hangulatban együtt tölthettük; Szalai Attilának, hogy egész évben biztosította rendezvényeink hang- és fénytechnikáját; a Felsőörsi Polgárőr Egyesületnek pedig, hogy mindig gondoskodott a biztonságunkról.

TÓTH CSABÁNÉ KÖZÖSSÉGSZERVEZŐ

Felsőörsi Angyal 2015 – Köszönetnyilvánítások

Nagyon szépen köszönjük a karácsonyi adományokat a Polgármesteri Hivatal dolgozóinak és a felsőörsi családoknak!
Boldog Új Évet kívánunk!

B. TÓTH KITTI, B. TÓTH KRISZTIÁN,
SEBESTYÉN MÁRIA

Szeretnénk köszönetet mondani mindazoknak, akik adománnyal, ötlettel segítettek a Felsőörsi angyalt, hogy elvégezze feladatát.
A tárgyi adományokon felül 138.500.- Ft gyűlt össze. A megbízott segítők az elosztás során olyan családoknak, személyeknek juttatták el az

adományokat, akik nem kérték, életvitelük nem kifogásolható, lehetőségeikhez képest mindent megtesznek azért, hogy családjuk, gyermekeik részére biztosítsák a kiegyensúlyozott életet. Éppen ezért fogadták 2015 karácsonyán nagy meglepetéssel az ajándékot, és sikerült örömet szerezni több rászoruló család számára.

A fenti elképzelést szeretnénk tovább vinni 2016-ban is, és ezáltal lehetőséget biztosítani mindenkinek, hogy az ünnepi időszakban átérezzék az önzetlen adakozás örömeit!

KÖSZÖNETTEL!
FELSŐÖRS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

FELSŐÖRSI
angyal

Megújul a Schmertzing-kúria – 28 millió forint támogatást kapott önkormányzatunk

A kissé talányos cím a helytörténetre fogékony, lokálpatrióta felsőörsiek figyelmét hivatott fölcsigázni. A megfejtés egyszerű: az óvodaépületről van szó. Az épületet tavaly 33 millió forintból (melyből 30 millió forint volt a Belügyminisztérium támogatása) egy teljesen új szárnnyal bővítettük.

Az óvoda régi, báró Schmertzing Antal Hannibál (innen a településrész Báró kertek elnevezése is) után Schmertzing-kúriának nevezett része, legkésőbb az 1820–1840 körüli időben épült. Mára a tető héjazata, az ehhez kapcsolódó esővíz levezető rendszer,

a villámhárító-rendszer, nyílászárói is annyira elavultak, hogy cseréjük szükségessé vált.

A 2015. december 29-én kapott 28 millió forintos Belügyminisztériumi támogatásból ezek mellett az épület vízesedő, északi falának dréncsövezése és a nagycsoport akusztikus állmennyezetének kiépítése is megtörténhet.

Ezzel a felújítással hosszú időre biztosított lesz az épület állagmegóvása, a tető szigetelésével kisebb lesz az épület energiafelhasználása, fűtési költsége, így újabb lépést teszünk a klímavédelem irányába is.

SZABÓ BALÁZS, POLGÁRMESTER

„Zöld óvoda” lettünk

A Földművelésügyi Minisztérium és az Emberi Erőforrások Minisztériuma fontosnak tartja, hogy az óvodás korosztály élményekre és tapasztalatra építő, tevékenységorientált környezeti nevelésben részesüljön. Ezért feladatának tartotta, hogy a hazai óvodákban történő fenntarthatóságra nevelés gyakorlati megvalósítását minél szélesebb körben elterjessze. Megalkotta a Zöld Óvoda minősítési rendszert, melynek célja a fenntarthatóságra nevelés, az óvodás gyermekek környezet-tudatos szemléletének, gondolkodásának megalapozása, alakítása a mindennapi tevékenységek és a természetben végzett foglalkozások, kirándulások során.

A „Zöld Óvoda” cím – a kritériumrendszer alapján – a három éves periódus végén – újabb pályázat útján ismét megszerezhető. A címet

harmadszor elnyert sikeres pályázók „Örökös Zöld Óvoda” címet kapnak, mely visszavonásig érvényes.

Intézményünk először és sikeresen pályázott erre a címre. Az oklevelek átadására 2015. december 16-án a Magyar Mezőgazdasági Múzeum és Könyvtárnak otthont adó Vajda-

hunadvárban került sor. Az ünnepélyes címátadás szakmai nap keretében zajlott.

Az oklevelet **Román István**, a Földművelésügyi Minisztérium agrárszakképzésért felelős helyettes államtitkára, és **Thaisz Miklós** főosztályvezető, az Emberi Erőforrások Minisztériuma Köznevelési Programok és Kapcsolatok Főosztályának vezetője adta át. A díjazottakat köszöntötte, és a címátadó ünnepséget megnyitotta **Dr. Estók János**, a Magyar Mezőgazdasági Múzeum és Könyvtár főigazgatója.

Büszkék vagyunk, hogy ennek a címnek viselői lehetünk.

NAGY ZSUZSANNA
INTÉZMÉNYVEZETŐ

Klímaváltozás vagy klímaváltoztatás című cikk folytatása.

A kezdetben virágzó és egyedülálló művészi alkotásokat létrehozó civilizáció oly mértékben túlhasználta a kis sziget természeti erőforrásait, hogy – történelmi léptékekkel mérve – szempillantás alatt összeomlott és csekély maradék népessége a kannibalizmusba süllyedve tengette nyomorúságos életét. Azonban nemcsak a történelmi múltból, hanem az elmúlt néhány évtizedből is idézhetünk példákat a rosszul végiggondolt beavatkozások környezetet romboló hatásairól. Az Aral-tó kiszáradása az öntözéses növénytermelés kialakítása után, vagy a Száhel-övezet sivatagosodása Afrikában részben a mezőgazdasági monokultúra terjedése miatt is tanulságos számunkra. Magyarországi példaként álljon itt a Hortobágy kiszáradása és elszikesedése a nagy folyószabályozások következményeként. Számítatlan intő példa áll előttünk arra, hogy a Föld-bolygó nevű élő organizmus bármilyen hatalmas, de sérülékeny is. Ha pénzcsináló tevékenységünk tárgyaként, eszközöként, tőke elemként tekintünk rá, akkor rendkívül gyorsan degradálhatjuk élő környezetünket és a pusztulás bennünket sem kerül majd el.

A globalista világgazdaság magát elitnek tekintő közgazdászai a GDP-ben, vagyis a bruttó nemzeti össztermék szabad piaci körülmények közötti növelésében gondolkodva tudják csak elképzelni az emberiség jövőjét. Sokan figyelmeztetnek arra, hogy ez a gondolkodás csapda. Egy véges nagyságú és korlátos mennyiségű energiával bíró rendszerben (ilyen a Föld is) nem lehetséges korlátlanul növekedő alrendszeret (ilyen a világgazdaság is) működtetni. A globalizmus másik nagy tévedése az, hogy a földi élet alapját adó környezeti elemet, a termőföldet tőkeként, az élelmiszertermelési (gyártási) folyamat egyik – és nem is a legfontosabb – elemeként értelmezi. E gondolat mentén a termőföldből birtok, majd mezőgazdasági üzem, később nagyüzem lesz. A termő területet a „gyártási technológiához” optimálni kell, végső soron az elvárt tulajdonosi profit által kényszerítetten óriási gépekkel könnyen művelhető, hatalmas táblákba kell „tagosítani”. A monokultúra, a vegyszerek alkalmazása igen gyorsan lerontják a talajok termőképességét és az iparszerűen működtetett mezőgazdaság egyre nagyobb energia befektetéssel tudja csak megtermelni a szükséges mennyiségű, ám beltartalmi értékeiben egyre romló élelmiszer alapanyagot. A környezetbe való ilyen durva beavatkozás nemcsak a tájat, hanem az éghajlat lokális elemeit is megváltoztatja. A fásorok, a ligetek, a kis tavak, nádasok, az erdőfoltok hiánya nemcsak a szél és a lerohanó víz eróziós

„munkáját” könnyíti, nemcsak a tavaszi belvizedés és a nyári szárazság problémáját növeli, hanem a különféle élőhelyek hiányában a biodiverzitást is csökkenti, amit a természeti környezet immunrendszerének is nevezhetünk. A gazdag élővilág hiánya ugyanis teret ad a „kárttevő” fajok akadálytalan terjedésének, amit az ember újabb súlyos energia és vegyszer mennyiség bevetésével próbál „megoldani”. Az emberi élet normális közege, a gazdag és csodálatosan szép élővilággal teli változatos táj eltűnik, helyette profitot termő és biológiai sokszínűségében egyre jobban kiüresedő és lassan megmérgeződő, elszikesedő, elszivatagosodó vidéket hagyunk unokáinknak. A folyamat látványos. Nyárelőn sokan csodálattal nézik a Felsőörs környéki kilátókból a Balaton-felvidék és a somogyi oldal óriási, rikítóan sárga foltjait, a virágzó reptetáblákat. Biodízel lesz belőle, az olajipar korlátlanul felvásárolja. Megéri tehát hosszú távon tervezni vele, hiszen nem élelmiszert, hanem profitot kell termelni a modern mezőgazdaságban. Az út mellett álló autóból kiszálló és okostelefonjával elragadtatva fényképező embert láttam a múlt nyáron a veszprémi út melletti facélia (mészontófű) táblánál. Azóta sem tudom, hogy a tájba egyáltalán nem illeszkedő, de a globalista szemlélettel a sivár egyöntetűséget csodáló embertársamat láttam ott, vagy csak egy olyan ember állt meg egy pillanatra a természet egy nem szokványos színes foltjánál, aki a városban már szenved a szürkeségtől és öntudatlanul bár, de van még igénye a természetes környezet látványára.

Végül is mi ez a klímaváltozás? Történik velünk, vagy mi csináljuk? Milyen része van az emberi tevékenységnek élő környezetünk már megtapasztalható leromlásában, és az úgynevezett klimatikus viszonyok veszélyes átalakulásában? A Hírmondó következő számaiban ezeket a kérdéseket próbáljuk körüljárni az emberi élet különböző nézőpontjaiból. A modern ember tevékenységének a többi természet-alakító erővel való összevetése, majd a mai ember energiagazdálkodásának, mezőgazdálkodásának, ipari tevékenységének, globális kereskedelmének vizsgálata lesznek a sorozat témái. A társadalmi folyamatokat és a modernitást, mint az európai ember utolsó ötszáz éves kísérletét vizsgáljuk a továbbiakban, majd a klímaváltozás kontinensekre, Magyarországra illetve Felsőörsre kifejtett hatásait elemezzük mindig azzal a céllal, hogy javaslatot is tehesünk egy élhető mikrokörnyezet kialakítására Felsőörsön a klímaváltozástól egyre inkább sújtott világban.

KULCSÁR TAMÁS

A Bíró Autós-Motoros Iskola segédmotor-, motor- és személyautó-vezetői tanfolyamot indít Felsőörsön a Civilházban 2016. február 8-án 17 órakor. A KRESZ elméleti tanfolyam felsőörsi lakosok részére INGYENES!

Köszönet a felsőörsi önkormányzatnak.

További információ: Bíró Ferenc iskolavezető
www.birosuli.hu vagy Tóth Balázs gépjármű oktató
30-9376-499

MASSZÁZS Felsőörsön (a Malomvölgy utcában) **Frissítő svédmasszázs**

- stresszoldás, teljes ellazulás
- anyagcsere fokozás, méregtelenítés
- általános közérzet javítás
- felüdülés testnek, léleknek

Előzetes bejelentkezés szükséges!

+36 30 2271 273

Várok mindenkit szeretettel!

Kendli Erika

Közérdekű

BALATONALMÁDI KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL – Székhelye

8220 Balatonalmádi, Széchenyi sétány 1.
Tel: 88/542-437, Fax: 88/542-493
E-mail: pmhivatal@balatonalmadi.hu

Felsőörsi Kirendeltsége

8227 Felsőörs, Szabadság tér 2.
Tel: 87/577-211 Fax: 87/577-216
E-mail: onkormanyzat@felsoors.hu
Honlap: www.felsoors.hu

Ügyfélfogadási rendje:

Hétfő: 08.00–16.00
Szerda: 08.00–16.00
Péntek: 08.00–12.30

Tanyagondnok:

Papp Gyula Tel: 30/256-5665

Balatonalmádi Járási Okmányiroda

Tel: 88/594-193

Ügyfélfogadási rendje:

Hétfő: 08.00–11.30 12.30–17.00
Szerda: 08.00–11.30 12.30–16.00
Csütörtök: 08.00–11.30 12.30–16.00
Péntek: 08.00–13.00

Települési járási ügysegéd: Kulcsár Péter

Fogadóórása: Hétfő: 15.00–16.15

GYERMEK ÉS FELNŐTT HÁZI- ORVOSI ELLÁTÁS

8227 Felsőörs, Rózsa u. 1.
Háziorvos: Dr. Bardóczy Miklós
Tel: 87/477-142, 30/9461-361

Rendelési idő:

Hétfő: 14.00–16.00
Kedd: 08.00–10.00
Csütörtök: 08.00–10.00
Péntek: 11.00–12.00

Csecsemő és terhes tanácsadás:

Páros hét hétfő: 11.00–12.00

ÜGYELET

Egészségügyi Központ „A” épület, föld-
szint

8220 Balatonalmádi, Petőfi S. u. 2–4.

Tel: 88/412-104

Hétköznap: 16.00–08.00

Szombat, Vasárnap és munkaszüneti
napokon: 08.00–08.00

FOGÁSZATI RENDELÉS

8226 Alsóörs, Óvoda u. 4.

Fogorvos: Dr. Primász Krisztina

Tel: 30/936-9516

Rendelési idő:

Hétfő: 14.00–18.30

Kedd: 08.00–13.00

Csütörtök: 14.00–18.30

Péntek: 08.00–13.00

Iskolafogászat: Szerda: 08.00–13.00

FELSŐÖRSI GYÓGYSZERTÁR

8227 Felsőörs, Szabadság tér 2.

Nyitva tartás:

Hétfő: 14.00–17.00

Kedd, Szerda, Csütörtök: 08.00–11.00

Péntek: 10.00–13.00

MISKE ÓVODA

8227 Felsőörs, Fő u. 21.

Óvodavezető: Nagy Zsuzsanna

Tel: 87/477-001

E-mail: felsoorsmiskeovoda@chello.hu

Honlap: www.felsoors.hu/ovoda/

MALOMVÖLGY ÁLTALÁNOS

ISKOLA

8227 Felsőörs, Körmeny prépost u. 5.

Tagiskola-vezető: Kovácsné Bognár

Gabriella

Tel: 87/477-030

E-mail: malomvolgy@gmail.com

Honlap: malomvolgy.webnode.hu

KÖNYVTÁR, TELEHÁZ ÉS KONDITEREM

8227 Felsőörs, Szabadság tér 2.

Tel: 87/577-219, 70/320-6854

E-mail: konyvtar@felsoors.hu

Nyitva tartás:

Hétfő: 13.00–18.00

Szerda: 13.00–18.00

Csütörtök: 08.00–12.00

Péntek: 13.00–17.00

Szombat: 08.00–10.00

CSALÁDSEGÍTŐ SZOLGÁLAT

Pompor Éva, Tel: 20/468-0515

E-mail: gyermekjoletbalmadi@chello.hu

VÉDŐNŐI SZOLGÁLAT

Juhász Gerbel Marianna

Tel: 20/273-2925

E-mail: juhaszmarianna@freemail.hu

IDŐSEK KLUBJA, SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÓ HÁZ

8227 Felsőörs, Batthyány tér 5/1.

Tel: 87/787-040, 30/852-7977

POSTAHIVATAL

8227 Felsőörs, Szabadság tér 2.

Tel: 87/577-003

Nyitva tartás:

Hétköznap: 08.00–12.00 12.30–16.00

FELSŐÖRSI POLGÁRŐR EGYESÜLET

Elnök: Esső István, Tel: 30/346-0701

SEGÉLYHÍVÓ SZÁMOK

Általános segélyhívó szám: 112

Mentők: 104

Tűzoltóság: 105

Rendőrség: 107

Gólyahír

„Az élet ajándéka egy gyermek, ha ránézel kigyúlnak a fények.
Ha karjával átölel, több egyedül nem leszel.
Mosolya kíséri életed, s te kezét fogva végig nézheted.
Vele sírsz, vele nevensz, ő az akút feltétel nélkül örökké szeretsz!”

2015. december 4-én megszületett kislányunk, Szabó Írisz Anna.
A boldog szülők: Kiss-Szabó Ágnes, Szabó Kálmán

Könyvtári hírek

A községi könyvtár új könyvespolcokat kapott 443.400 Ft értékben a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer (KSZR) keretében, valamint falfestése is frissült 2015 decemberében.

Ízelítő Olvasóink ajándékaiból:

Gyermekirodalom: Antony Lupatelli: *Találmányok és feltalálók története* • *A kölestolvaj* (Bechstein legszebb meséi) • *A szív nélküli óriás* (Norvég népmesék) • Bihari Klára: *Lorin és Lillia* • Borisz Zubkov: *Gépek és képek* • *Csoda az óvodában* (24 magyar író 31 új meséje) • Kósa Csaba: *Mézesváros* • Lázár Ervin: *Szegény Dzsoni és Árnika* • Peter Härtling: *Mamika* • Rónaszegi Miklós: *Botrány a suliban*

Szakirodalom: Dr. Bedy Vince győri nagyprepost: *A felsőörsi prépostság története* (Veszprém, 1934. Egyházmegyei könyvnyomda) • Amanda Ursell: *Vitaminok & ásványi anyagok* • Antalfy Gyula: *A reformkor Balatonja* • Bruno Bettelheim: *A mese bűvölete és a bontakozó gyermeki lélek* • Erhard F. Freitag: *Az erő benned van!* • Gáboriné Csánk Vera: *Az ősemler Magyarországon* •

Új polcaink

Könyvtárunk éke: Szivárványfa
(Művészeti szakkör alkotása)

Gerő László: *Az építészeti stílusok* • Erdélyi magyar olvasókönyv • I. Sz. Nyemilova: *Régi képek titkai* • Kriszten György: *Tavasztól ősziig a szőlőben* • Kuno Mittelstädt: *Vincent van Gogh* • Nemeskürty István: *Édes Erdély; Requiem egy hadseregért* • Prohászka Ferenc: *Szőlő és bor* • René Berger: *A festészet felfedezése* • Turdy Lajos: *Régi feljegyzések Magyarországról* • V. Levi: *Az önismeret művészete* • Zoltán Péter: *Ég és föld között* (Regény Zichy Mihály életéről)

Szépirodalom: Alexandre Dumas: *Egy orvos feljegyzései* • Collen McCullough: *Tövismadarak* • Csalog Zsolt: *Parasztregény* • Fürdik a hal (Horgásztörténetek) • Gál György Sándor: *Honthy Hanna* • Henry Peruchot: *Toulouse-Lautrec élete* • Kertész Erzsébet: *A lámpás hölgy* • Szabó Dezső: *Az elsodort falu* • Szabó Magda: *Pilátus*
Köszönjük szépen Olvasóink felajánlásait!
Szeretettel várunk mindenkit a könyvtárba!

TÓTH CSABÁNÉ

KÖZÖSSÉGSZERVEZŐ/KÖNYVTÁROS

A túlpartra tart? CSAK 8 PERC! BALATONI HAJÓZÁSI ZRT.

Tihany
Szántód

Télen-nyáron **KOMPPAL!**

www.balatonihajozas.hu

